

ALDRI FOR SENT FOR EN TANGO

Reiser du til Buenos Aires for å treffe den mest autentiske tangoen, bør du ta deg en lang siesta først. Mange av dansestedene – milongaene – åpner nemlig ofte ikke før 23.

TEKST: UNA THORESEN DIMOLA FOTO: SVEIN ERIK DAHL/SAMFOTO

BLIKKONTAKT. Den som skal danse tango, må kunne kodene på dansegulvet. Han må først sende damen et blick og få et bekræftende blick tilbake, før han svarer med et nesten umerkelig nikk og går bort til henne.

Tango, som vokste fram fra rennesteinen i 1800-tallets Buenos Aires, er en nattens dans. Felles for de fleste dansestedene er at de stenger først når morgenen, *la madrugada*, byr mørket opp til døgnets siste tango.

Det er også mulig å oppleve «cena-show», middag med tangoshow. Vil du se spektakulær og koreografert tango, er du i så fall på rett plass. Ønsker du selv å danse, må du finne en *milonga*, og de finner du først og fremst i de eldste bydelene der tangoen engang oppsto, i San Telmo, La Boca, Barracas – blant andre. For de fleste aldrer, par eller single gjelder det å finne milongaen som passer.

De viktige blickene

På «El viejo correo» (Det gamle posthuset), i dempet belysning, sitter modne damer pent pyntet på den ene siden av lokalet før dansegulvet, mens mennene sitter på den andre siden. Mannen byr opp til dans ved å sende damen et blick. Hun sender ham forhåpentlig et bekræftende blick tilbake, eller hun kan velge å vende det bort for å avslå han. Når han får den bekræftelsen han venter på, sender han henne et lite og nesten umerkelig nikk før han reiser seg og går bort til henne. Hele tiden holder han henne fast med blikket. De utveksler kanskje noen få ord på vei til dansegulvet, deretter tier de, for en skal ikke prate når en danser tango. Nå er det kroppene som skal kommunisere, tango er tolkning av signaler og improvisasjon. På denne *milongaen*, dansestedet, er det diskresjon og etikette som gjelder, og pinligheter kan stå i kø for den som ikke kan kodene. Så er

heller ikke «El viejo correo» særlig kjent i turistkretser, men forbeholdt de innvidde, de som kan.

Må tolkes riktig

Da er det løserne former på «Club Gricel». Her kommer både unge og gamle, fra de som nettopp har lært sine første dansetrinn til de drevne danserne. Enkelte dager i uken kan være forbeholdt par, en annen kveld er det oppvisning. En mannlig danser må så fort som mulig lære seg å bruke blickkontakt når en skal by opp en dame – uvant nok for en som kommer utenfra.

Amerikaneren Eugene Laumenede, en tangoelskende togkonduktør fra New York med fire måneders erfaring som danser, fikk en opplevelse for livet i det øyeblikket han forsto han hadde feiltolket en dame. Han trodde de hadde opprettet den rette blickkontakten, men plutselig vendte hun blikket bort og han forsto at hun ikke var det minste interessert. Uheldigvis var han allerede på vei mot henne. Han ble avvist i alles påsyn. For en macho-mann ville en slik episode være høyst ydmykende. Kodene med blickkontakt sparer mannen for synlige nederlag. For togkonduktøren ble det en episode han velger å huske med en liten, flau latter. Når pausen kommer, spilles en annen type musikk som ikke har noe med tango å gjøre, denne skal det aldri danses til. Han trøster seg med at den flausen har han i allefall unngått!

Fra kneipene til dansesalen

Dansen med det tungt belastede ryktet fristet lenge livet i byens mørke bakgater – i kafeer, havnekneiper, barer og hotell. Den

TANGO!

"Jeg skulle aldri ha tenkt på å vinne ditt hjerte, men jeg søkte etter deg inntil den dagen jeg fant deg."

(Første strofe i tangoen "Gricel")

SENSUELT. Tango er dansen der kroppene kommuniserer, improviserer og tolker signaler.

ble ansett som utfordrende og syndig, den tilhørte den fattige underklassen. «Bordellkrapylet» ble dansen kalt, og ble forbudt av Pave Pius 10 i 1914.

Tangoen har røtter fra både Afrika, Latin-Amerika og Europa. Den er et barn av immigrasjonens kulturelle og etnisk kaos. Den europeiske innflytelsen har vært dominerende. 80 prosent av landets befolkning er etterkommere av spanjoler og italienere. Enkelte tangokjennere vil si at uten italiensk innvandring ville ikke tangoen ha eksistert; den har en italiensk grunn tone i seg. Om dette strides de lærde, og tangoens opprinnelse er og blir diffus. Først etter at den ble tatt med fra immigrantlandet Argentina til Paris, kunne den vende tilbake med skinnende bakoversveis til et bedre selskap i Buenos Aires. Det argentinske borgerskapets beundring av det europeiske, og spesielt det franske, gjorde at de heretter våget å trykke den til brystet.

Tangoens gjennombrudd kom i stor grad takket være Carlos Gardel, sangeren som selv hadde fremmede og ukjente røtter, på linje med tangoen. Han var en farløs, fransk immigrantgutt som kom alene med moren til kontinentet i toårsalderen. Enighet er det ennå ikke om han først kom til Uruguay eller Argentina. Derfor finner du barndomshjemmet hans i begge land.

Gardel spilte inn den første tangoen med tekst, «Mi noche triste» (Min triste natt) i 1917, og gjorde den til en suksess i hele Latin-Amerika. Han tok den med til Paris i 1928, deretter fikk tangoen gullsko å danse med. Det varte fram til rockemusikken feide den av dansegulvet på 50-60-tallet. Da ble tango for en stund en dans for de eldre. Før det skjedde, hadde den svingt seg verden over og slått røtter i flere land. Etter år i skyggen av glemsel og diktatur er tangoen igjen populær, og pasjonerte tangodansere i alle aldrer finner veien til Buenos Aires.

Macho-stempel

Det var ikke bare det store kvinneunderskuddet som i tangoens tidlige historie gjorde at menn danset med menn. Det var også nødvendig øvelse for å skulle bli gode nok, slik at de ikke dummet seg ut og ikke fikk kontakt med de få kvinnene som var tilgjengelig. Innsatsen for å oppnå damenes gunst var betydelig og ga dansen et sterkt macho-stempel: Han skulle forføre og erobre, hun skulle bli hans, og det ville ikke skje om han selv ikke tok føringen. Hennes frihet var begrenset av hans velvilje, i livet som i dansen.

Til tross for dette stempelet, tangoen kan vise til mer enn én gråtende mann som er blitt kjærlighetens ofre – de fortapte, forlatte eller misforståtte. Slik gikk det også med Jose Maria Contursi, komponisten som skrev tangoen «Gricel». Han traff den store kjærligheten, unge Gricel, på feil tidspunkt i livet; han var allerede gift. Fortapt i lengsel, sorg og selvbebreidelse skrev han den legendariske tangoen. Først på sine eldre dager, da de begge var gått inn i enkestanden, møttes de på nytt og kunne dele resten av livet. Sent, men godt.